

KĀ STRĀDĀT AR PIEAUGUŠAJIEM COVID-19 PANDĒMIJAS LAIKĀ

COVID-19 PANDĒMIJAS PROBLĒMAS UN IESPĒJAMIE RISINĀJUMI PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBĀ LATVIJĀ

2020.gada 6.novembrī Latvijas valdība nolēma izsludināt ārkārtas stāvokli visā valstī no 2020.gada 9.novembra līdz 6.decembrim (skatīt Ministru kabineta 2020.gada 6.novembra rīkojumu Nr.655 "Par ārkārtas stāvokļa izsludināšanu", kas pieejams vietnē <https://likumi.lv/ta/id/318517/redakcijas-datums/2020/11/06>).

Ārkārtas rīkojums paredz izglītības jomā ievērot šādas prasības:

- pārtraukt mācību procesu klātienē visās izglītības iestādēs un nodrošināt tālmācību, izņemot profesionālās izglītības programmu praktisko daļu apguvi, kas nepieciešama profesionālo iemaņu vai kvalifikācijas apguvei un ko nevar veikt attālināti. Kora mēģinājumi un pušaminstrumentu nodarbības nav atļautas.
- noteikt šādu darba organizāciju 17.10.2020. - 06.11.2020:

No 26.10.2020.- 06.11.2020. atļauts darbs individuāli:

- ✓ angļu valodas programmas dalībniekiem;
- ✓ datorkursu ar nelielām vai bez priekšzināšanām programmas dalībniekiem;
- ✓ zīmēšanas-gleznošanas programmas dalībniekiem;
- ✓ keramikas programmas dalībniekiem;
- ✓ jauno vecāku programmas dalībniekiem;
- ✓ klavierspēles programmas dalībniekiem,
- ✓ ģitāras spēles programmas dalībniekiem,
- ✓ flautas spēles programmas dalībniekiem,
- ✓ vokālās mūzikas programmas dalībniekiem.

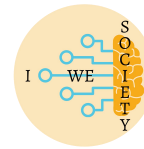
- Pieaugušo izglītības centru vadītāji plāno konsultāciju laiku un organizē atgriezeniskās saites saņemšanas procesu.

Arī Grobiņas Pieaugušo izglītības centrs 2020.gada 26.oktobrī pārgāja no grupu darba uz individuālām mācībām līdz 6.novembrim, kad valstī strauji pasliktinājās saslimstība ar Covid 19 un tika piedāvātas tālmācības. Tālmācības modeli, izmantojot Zoom platformu, varēja izmantot tikai angļu valodas grupas dalībnieki, bet ne visi, jo trūka pietiekamu IT prasmju vai arī ģimenē vienlaikus mācījās vairāki ģimenes locekļi (tostarp skolēni, kas mācās attālināti).

Pieaugušo izglītība organizētu grupu veidā kļuva ļoti problemātiska. Ir arī citi iemesli: pieaugušo nodarbības apmaksā paši dalībnieki, tāpēc, tā kā pilnvērtīgas klātienē nodarbības nevarēja piedāvāt, liela daļa atteicās mācīties attālināti. Grobiņas Pieaugušo izglītības centrs piedāvāja iepriekšējā Erasmus+ projektā Nr. 2015-1-LV01-KA204-013388 "Attīstīt ES, izmantojot tiešsaistes inovācijas" izstrādātās tiešsaistes programmas - angļu valodu, datorapmācību, hobiju izvēli, komunikāciju un sevis pilnveidošanu.

Secinājumi un nepieciešamība:

1. Pieaugušo izglītībā tālmācības modelis sevi neattaisno, arī pieaugušajiem ir ļoti svarīga socializācija.
2. Grobiņas Pieaugušo izglītības centrā piedāvātās programmas nebija piemērotas tālmācībai, Covid-19 situācijā jāpiedāvā cita satura kursi.
3. Pieaugušajiem, kas vecāki par 55 gadiem, trūkst IT pamatzināšanu.
4. Jāturpina nodrošināt iespējas apgūt IT prasmes dažādos līmeņos.
5. Pieaugušo izglītības centriem jāmeklē iespējas piedāvāt iedzīvotājiem bezmaksas izglītības kursus, ko apmaksā pašvaldība.
6. Jāturpina apzināt iedzīvotāju vēlnes, piedāvājot jaunas programmas.

Erasmus+ KA2 stratēģiskā partnerība Nr.2020-1-LV01-KA227-ADU-094488 "I. Mēs sabiedrība"

7. Jāturpina jaunu pieaugušo izglītības kursu izstrāde digitālajā vidē.

Māriete Bruža
Grobiņas Pieaugušo izglītības centra (PIC) vadītāja

DARBĪBAS "LJUDSKA UNIVERZA ROGAŠKA SLATINA" COVID-19 SITUĀCIJĀ SLOVĒNIJĀ

2020. gadā Ljudska univerza Rogaška Slatina, tāpat kā visas citas izglītības iestādes visā pasaulē, saskārās ar pilnīgi jaunu un unikālu situāciju, kad sākās pandēmija. Tā rezultātā visas izglītības programmas organizācijā tika pārtrauktas, un darbinieki saskārās ar lielu izaicinājumu, kā turpināt izglītības procesu visās programmās. Sākumā mūsu galvenais mērķis bija vismaz uzturēt saikni ar mūsu izglītojamajiem, kam mēs izmantojām e-pasta vēstules un regulārus ziņojumus un regulāri sūtījām viņiem mācību materiālus, kā arī mudinājām viņus pašiem mācīties mājās. Drīz pēc tam daži no mūsu pasniedzējiem sāka veikt dažas tiešsaistes nodarbības, izmantojot Skype un Jitsi Meet programmas, lai gan bija diezgan daudz problēmu ar interneta savienojumu un abu programmu darbību. Kaut kā mums izdevās vairāk vai mazāk veiksmīgi pabeigt mācību gadu.

Tāpēc, kad sākās vasara, mēs ne mirkli neatpūtāmies. Mēs zinājām, ka pastāv liela iespēja, ka mums būs jāturpina šāda veida mācības, kad rudenī sāksies nākamais mācību gads. Mums paveicās, ka no mūsu Izglītības, zinātnes un sporta ministrijas saņēmām bezmaksas piekļuvi vairākām tiešsaistes mācību programmām, piemēram, Zoom, Microsoft teams un Moodle. Vasarā mēs izmantojām laiku, lai apmācītu mūsu pasniedzējus, kā izmantot šīs lietojumprogrammas tālmācībai. Mūsu IKT eksperts viņiem organizēja vairākas apmācības un mācīja, kā izmantot Zoom un Microsoft Teams. Mācību gada sākumā, kad mūsu izglītojamie atgriezās, mēs arī organizējām vairākas apmācības tiem izglītojamajiem, kuriem bija nepieciešams iegūt papildu prasmes šo rīku izmantošanā.

Tāpēc, sākoties jaunajam mācību gadam, mēs sākām tiešsaistes nodarbības mūsu formālajās profesionālajās programmās, izmantojot Zoom tiešsaistes lekcijas un individuālo darbu programmā Microsoft Teams. Mēs bijām diezgan pārsteigti par atsauksmēm, kas nāca no mūsu audzēkņiem profesionālajās programmās, jo viņi ļoti pozitīvi pieņēma mācīšanos tiešsaistē. Viņi pauda lielu gandarījumu par šo mācīšanās veidu, jo tas viņiem ietaupīja daudz laika un naudas, jo viņiem nebija jābrauc uz nodarbībām. Tajā pašā laikā sekmība gala eksāmenos nebija sliktāka kā iepriekšējos gados.

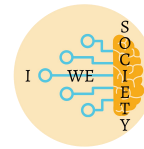
Protams, citās, neformālajās programmās tas bija nedaudz savādāk. Vislielākās problēmas radās dažos valsts projektos, jo par atsevišķiem projektiem atbildīgās ministrijas neļāva dažus projektus turpināt tiešsaistes formā, tāpēc tos nācās uz noteiktu laiku pilnībā pārtraukt, kas radīja zināmu kavēšanos atsevišķu pasākumu īstenošanā un noteikto rādītāju sasniegšanā. Šādas programmas bija programmas ar Nodarbinātības centru, kur mēs īstenojam ilgstošo bezdarbnieku sociālās aktivizēšanas programmu. Mums nācās gaidīt, lai turpinātu šo programmu, līdz mums atkal bija atļauts veikt klātienē aktivitātes, kas bija liels kauns, jo tieši šiem cilvēkiem šāda veida aktivitātes un sociālā iekļaušana ir visvairāk nepieciešama. Ļoti līdzīga situācija bija ar mūsu slovēņu valodas programmām ārvalstniekiem.

Vēl viena izglītojamo kategorija, kurai bija vislielākais risks tikt izslēgtai, bija mūsu Trešā vecuma universitātes Rogaška Slatina dalībnieku lielā grupa. Tā kā viņi ir vecāka gadagājuma cilvēki, kas vecāki par 65 gadiem, daudziem no viņiem nebija nekādu IKT prasmju, lai turpinātu nodarbības tiešsaistes formā, tāpēc mēs centāmies uzturēt ar viņiem kontaktu, sūtot viņiem telefona ziņojumus un mācību materiālus ar atbildēm, izmantojot regulāras ziņas. Mums izdevās noorganizēt dažas Zoom nodarbības angļu, vācu un itāļu valodas kursu dalībniekiem, kā arī jogas treniņus un datorkursus, taču joprojām ir liels skaits senioru, kas šajās tiešsaistes aktivitātēs nepiedalās. Vēl viena problēma radās, kad mums atkal tika atļauts rīkot klātienē nodarbības, jo šie vecāka gadagājuma dalībnieki, būdami augsta riska grupa, protams, pārāk baidījās atgriezties nodarbībās klātienē.

Liela pārmaiņa notika arī mūsu starptautisko projektu jomā, jo visas starptautisko projektu sanāksmes un apmācības tika pārceltas uz tiešsaistes formu. Mēs uzskatām, ka tas ir pagaidu risinājums, taču mums ļoti pietrūkst klātienē tikšanās, kas dod vairāk iespēju dalīties pieredzē, labās prakses piemēros un iepazīt dažādas kultūras.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ KA2 stratēģiskā partnerība Nr.2020-1-LV01-KA227-ADU-094488 "I. Mēs sabiedrība"

Tāpēc tagad 2021.gadā mums ir jāveic daudzi pielāgojumi no nedēļas uz nedēļu saskaņā ar katru nedēļu publicētajiem noteikumiem. Visas mūsu profesionālās izglītības programmas joprojām tiek īstenotas tiešsaistē, bet citās programmās mēs veidojam dažādas kombinācijas, izmantojot tiešsaistes lietojumprogrammas un klātienē pasākumus, atkarībā no pašreizējās situācijas ar Covid-19. Šī raksta rakstīšanas brīdī Ljudska univerza Rogaška Slatina ir slēgta pilnīgas bloķēšanas dēļ, bet nākamnedēļ mūsu durvis atkal būs atvērtas apmeklētājiem un dažas aktivitātes atkal sāksies klātienē formā. Cik ilgi, neviens nezina, bet cerēsim uz labāko.

Mojca Vukovič
projektu vadītāja Ljudska univerza Rogaška Slatina

LABĀ PRAKSE AIFED UN CITĀS GRANADAS IESTĀDĒS COVID - 19 LAIKĀ

Pateicoties covid-19, pasaulē ir notikušas masveida pārmaiņas izglītībā. 2020.gadā AIFED un vairākas iestādes, kas ar mums sadarbojas, saskārās ar negaidītu situāciju, kad nebija laika visu pielāgot tiešsaistē.

Ja visas nodarbības un semināri notika klātienē, tad pēkšņi viss pārcēlās uz tiešsaisti. Darbs no mājām, skola no mājām, mācības no mājām... pieaugušo izglītībā nebija atšķirība.

Steidzamības dēļ un, lai izvairītos no kursu zaudēšanas, Spānijā mums bija jāpielāgojas jaunajiem apstākļiem.

AIFED tas ir bijis grūti, jo agrāk mēs rīkojām seminārus un dažas apmācības klātienē, un mēs ļoti augstu vērtējam personīgo kontaktu, taču esam no jauna izdomājuši sevi un pielāgojušies jaunajai situācijai. Mēs esam izveidojuši dažus kursus tādās platformās kā Google Classroom, un, lai nepārtrauktu mūsu mācību darbību, esam izstrādājuši sarunas un tīmekļa seminārus tiešsaistē, izmantojot Google Meet, Zoom, Microsoft Teams.....

Piemēram, ir bijis viens konkrēts projekts, kurā orķestra diriģents vadīja koncertu tiešsaistē. Turklāt ierobežojumu dēļ koncerta izpildītāji bija katrs savā vietā, un tas bija veiksmīgs notikums, apvienojot tehnoloģiju un pielāgošanos.

Mēs piedāvājam arī tiešsaistes sarunas un tīmekļa seminārus ar citiem partneriem, jo nav iespējams ceļot un tikties klātienē. Tas nav tas pats, jo ir zaudēta tieša mijiedarbība, taču tas ir efektīvi un ātri.

AIFED mēs sadarbojamies ar divām organizācijām, kas saistītas ar pieaugušo izglītību, un tās mums pastāstīja par savu pieredzi šajā trakajā pandēmijas adaptācijas laikā.

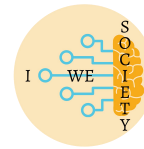
SECOT, kas ir asociācija, kuras mērķis ir globalizēt zināšanas un piedāvāt mentoringu, bija jāattīsta seniori, kuri palīdz jauniešiem dibināt mazus uzņēmumus, kas bija pieejami tikai tiešsaistē. Viņi izveidoja talantu karti, kurā seniori reģistrē savus profesionālos profilus, lai SECOT jaunieši un viņu mentori varētu viņiem piedāvāt savus pakalpojumus, zināšanas un pieredzi.

Tāpat viņi ir augšupielādējuši visus savus pakalpojumus un pielāgojušies tiešsaistes režīmam, izmantojot tuvināšanu, tikšanos, komandas... tālruņa zvanus, e-pastus un savas platformas izmantošanu SECOT.

Vēl viena iestāde, ar kuru cieši sadarbojamies, ir OFECUM. Tā ir organizācija, kas pievēršas aktīvai novecošanai un darbam ar pieaugušajiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem. Pirms COVID-19 viņi rīkoja daudz pasākumu, piemēram, dejas, teātri, angļu valodas nodarbības, ekskursijas... Kad viss notiek, viņi strādā pie tiešsaistes satura, cenšoties uzturēt saikni ar saviem audzēkņiem, izmantojot zvanus, videozvanus un e-pastus.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ KA2 stratēģiskā partnerība Nr.2020-1-LV01-KA227-ADU-094488 "I. Mēs sabiedrība"

Dažas no aktivitātēm tika atceltas, bet tagad tās atgriežas, un atkal ir liels aktivitāšu piedāvājums.

Šāda veida metodēm ir arī dažas labas lietas, piemēram, ietaupītā nauda un laiks, jo jums nav jābrauc uz darbu, bet apmeklētība, uzmanība un apmierinātība ir slīktāka nekā iepriekš. Cilvēkiem ir nepieciešams socializēties un būt kontaktā ar citiem cilvēkiem.

Tomēr, kā jau esam teikuši iepriekš, OFECUM vai SECOT saviem lietotājiem un klientiem ir pieejami telefona zvani un videozvani, lai cilvēki justos mazāk vientuļi.

Ņemot vērā nesenos ierobežojumus Spānijā un to, ka vakcīnas, vīrusa un situācijas dēļ viss mainās katru dienu, mēs nepārtraukti pielāgojamies, tāpēc COVID-19 ir bijusi dzīves mainīšanas pieredze, kas ir mainījusi tradicionālās izglītības perspektīvu. Pašlaik pārmaiņas ir mūsu ikdiena, un mums ir jāspēj tām stāties pretī.

PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS IZAIČINĀJUMI COVID-19 PANDĒMIJAS LAIKĀ HORVĀTIJĀ

COVID-19 pandēmijas izraisītā pēkšņā, straujā un jaunā situācija 2020.gada martā skāra arī Horvātijas Republiku.

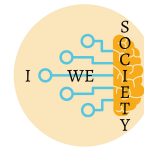
Horvātijā no 2020.gadā 16.marta saskaņā ar Zinātnes un izglītības ministrijas lēmumu (<https://mzo.gov.hr/vijesti/uputa-svim-osnovnim-i-srednjim-skolama-vezano-uz-nastavak-organizacije-nastave-at-a-distance/3592>) visās izglītības iestādēs COVID-19 pandēmijas dēļ pārgāja uz tiešsaistes mācību sistēmu. Šis lēmums spēcīgi ietekmēja izglītības nozari un pieaugušo izglītību pēkšņo un straujo pārmaiņu dēļ. Ikvienam pieaugušo izglītības procesā iesaistītajam īsā laikā nācās izrādīt lielu radošumu, spēku un gribu, lai pielāgotos jaunajai situācijai.

2020.gada septembrī Izglītības un zinātnes ministrija publicēja dokumenta "Modeļi un ieteikumi darbam ar COVID-19 saistītos apstākļos pedagoģiskajā/skolā 2020/2021.gadā" versiju, kurā ir piedāvāti modeļi un ieteikumi audzināšanas darbam un mācīšanai bērnodārzos un skolās. Saskaņā ar norādījumiem visas izglītības iestādes, tostarp pieaugušo izglītības iestādes, varētu vadīt nodarbības pēc šādiem trim modeļiem:

1. A modelis - klātienē mācīšana pieaugušo izglītības iestādē
2. B modelis - jaukta mācību forma
3. C modelis - tālmācība.

Atbilstoši ministrijas norādījumiem par mācībām regulārajā sistēmā pieaugušo izglītības iestādēs kopš 2020.gada 21.septembra mācības notiek pēc A modeļa, atbilstoši apstiprinātajām programmām un apstiprinātajam konkrētās programmas īstenošanas veidam. Ar nosacījumu, ka epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās gadījumā tālmācība tiks veikta atkārtoti, ņemot vērā pašu dalībnieku iespējas un vajadzības.

IGOR Mūžizglītības centrs vada neformālās pieaugušo izglītības apmācības, kas līdz pandēmijai tika organizētas tikai klātienē, jo tās ir semināra tipa apmācības. Kad tika pieņemts lēmums pāriet uz tiešsaistes modeli, mēs bijām pilnīgi nesagatavoti, jo līdz tam nebijām vadījuši tiešsaistes izglītību. Šajā periodā mēs intensīvi strādājām pie izglītības pielāgošanas tiešsaistes videi un mācījāmies izmantot tiešsaistes rīkus, piemēram, Zoom un Teams, kurus izmantojām visvairāk. Sākumā tiešsaistes izglītība bija liels izaicinājums pasniedzējiem, kuri saskārās ar nepieciešamību kvalitatīvi sagatavot seminārus un mācību saturu tiešsaistes vidē. No otras puses, dalībniekiem bija jāpielāgojas darbam ar tiešsaistes rīkiem, jānodrošina pieejams dators un kvalitatīvs interneta pieslēgums, kas dažkārt dažiem apmācāmajiem sagādāja grūtības (vairāki ģimenes locekļi strādāja tiešsaistē no mājām un viņiem nebija pietiekami daudz datoru un/vai pietiekams interneta pieslēgums).

Erasmus+ KA2 stratēģiskā partnerība Nr.2020-1-LV01-KA227-ADU-094488 "I. Mēs sabiedrība"

Laika gaitā mūsu pasniedzēji arvien biežāk saņēma norādījumus, kā strādāt ne tikai ar Zoom un Teams rīkiem, bet arī ar citām lietojumprogrammām, ko viņi izmantoja tiešsaistes apmācību laikā.

Valdība pastāvīgi ir pieņēmusi jaunus pasākumus un noteikumus apmācību veikšanai, kurus mēs regulāri pārraudzījām un pielāgojām savu darbu jaunajiem norādījumiem. Kad tika pieņemti pasākumi, kas ļāva rīkot klātienes nodarbības, mēs nekavējoties sākām izmantot šo iespēju, ievērojot visus epidemioloģiskos pasākumus, kas saistīti ar maksimālo mācību dalībnieku skaitu un attālumu starp tiem, masku nēsāšanu utt. Tas mums atkal bija liels izaicinājums, jo mums bija jāatrod veidi, kā organizēt izglītību, jo izglītības epidemioloģisko nosacījumu dēļ mēs nevarējām piemērot dažādas metodes un darba formas izglītībā. Apmācītājiem tas nozīmēja jaunu laika ieguldījumu, lai izstrādātu, kā vadīt izglītību un sasniegt mācību rezultātus, ņemot vērā pandēmijas radītos ierobežojumus (mācību laikā nedrīkst traucēt dalībniekiem, piemēram: strādāt pāros, grupās, izmantot dažādas darba metodes).

Dalībnieki izrādīja daudz lielāku interesi par klātienes darbu nekā par tiešsaistes mācību modeli. Lielākajai daļai tiešsaistes mācību dalībnieku trūka tieša kontakta ar pasniedzējiem un citiem mācību dalībniekiem, kas ļāva viņiem ātrāk un kvalitatīvāk sasniegt mācību rezultātus. Bieži vien sociālā distance mācību procesa laikā ietekmēja viņu motivāciju mācīties. Katras tiešsaistes apmācības ilgums (2, 3 vai vairāk stundas vienā dienā) dažiem dalībniekiem bija nogurdinošs, tāpēc pasniedzēji koncentrējās uz darbu īsākos 25 līdz 30 minūšu intervālos ar vairāk pārtraukumiem. Dažiem pieaugušajiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem ir pretestība pret IT izmantošanu vai arī viņiem nav pietiekamu zināšanu, lai tos izmantotu, kas apgrūtināja tiešsaistes izglītības īstenošanu un dažkārt nozīmēja dažu dalībnieku izstāšanos no izglītības iestādes.

No otras puses, dalība tiešsaistes apmācībās ir samazinājusi viņu ceļošanas laiku, ļāvusi viņiem piedalīties apmācībās neatkarīgi no tā, kur viņi pašlaik atrodas, un, ja mēs esam vebināri, tad iespēja patstāvīgi organizēt individuālo apmācību laiku un dinamiku. Tiešsaistes apmācību laikā individuālo apmācību teorētiskās daļas aizritēja salīdzinoši labi un viegli, taču izpratne un jauniegūto zināšanu praktiska pielietošana tiešsaistes vidē ir daudz prasīgāka nekā tad, kad mēs vadām klātienes apmācības. Tam ir piemērots jauktās mācīšanās modelis.

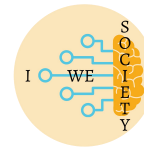
Tas viss liek mums turpināt izstrādāt apmācības, lai tās īstenotu tiešsaistes un klātienes modeļa veidā, lai būtu gatavi reaģēt uz iespējamiem nākotnes izaicinājumiem, kas saistīti ar pandēmijas situāciju. Izmantojot atgriezenisko saiti no mūsu apmācību dalībniekiem, mēs varēsim nepārtraukti uzlabot apmācību kvalitāti neatkarīgi no tā, kā mēs tās īstenojam - klātienē, tiešsaistē vai pēc jaukta mācību modeļa.

Nākotnē, lai nodrošinātu atbalsta apstākļus mācīšanās situācijās krīzes laikā, dalībniekiem ir nepieciešams attīstīt atbalsta spējas dažādos veidos, piemēram, izmantojot:

- pieejamu izglītības programmu īstenošana veselības un riska pārvaldības jomā,
- izstrādāt un nodrošināt alternatīvas mācību iespējas, lai palīdzētu kompensēt formālās izglītības pakalpojumu pārtraukšanu un cīnītos pret mācību krīzes padziļināšanos; un
- radot iespējas pārdomām par kopīgām vērtībām, piemēram, globālo atbildību, solidaritāti, aktīvu pilsoniskumu un citām.

Lai radītu atbalstošus apstākļus, ir jāiegulda līdzekļi tādas vides radīšanā, kas ļauj tos īstenot, proti, jāiegulda līdzekļi digitālajā infrastruktūrā valsts, reģionālā un vietējā līmenī; jāradā vairāk tiešsaistes iespēju, lai stiprinātu personāla, vadītāju un skolotāju spējas pieaugušo mācīšanās un izglītības jomā, kā arī jāapmāca personāls digitālo iespēju izmantošanā un dalībnieku konsultēšanā.

Ar nodomu, ka izglītības īstenošanas veids ir tieši saistīts ar izglītības īstenošanas kvalitāti un mazāk nosacītu pandēmijas situāciju, cerēsim uz labāko nākotnē.

PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA GLOBĀLAS PANDĒMIJAS LAIKĀ: KIPRAS STĀSTS

Ņemot vērā notiekošo pandēmiju, vēl steidzamāka ir kļuvusi nepieciešamība pēc kvalitatīvām mācību iespējām un daudzveidīgas mācību pieredzes, kas būtu pieejama visu vecumu cilvēkiem. Eiropas projekta I.We.Society. mērķis ir apmierināt šo vajadzību, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātajai sabiedrības daļai, kas saskaras ar izaicinājumiem un grūtībām, no kurām dažas radušās Covid-19 rezultātā. Tomēr, lai uzlabotu pieaugušo izglītības iespējas, ir svarīgi pārdomāt, kā izglītības sniedzēji līdz šim ir reaģējuši uz šo krīzi.

Covid-19 ir mainījis mūsu dzīvi daudzās aspektos, sākot no tā, kā mēs socializējamies, kā ceļojam, strādājam, mācāmies utt., tādējādi ietekmējot mūsu fizisko un garīgo veselību un labsajūtu. Pieaugušo izglītība, kas ir nenovērtējama, jo īpaši krīzes situācijās, arī bija jāpielāgo jaunajai realitātei. Gandrīz vienas nakts laikā pedagogiem un izglītības sniedzējiem, lai saglabātu lojalitāti saviem izglītojamajiem, bija jāmodernizē savas digitālās prasmes, pārceļot darbu tiešsaistē, izmēģinot un investējot digitālos rīkus un platformas un pētot dažādas metodoloģijas, kuru mērķis ir mazināt izolētību, stiprināt viņu noturību un aizsargāt viņu garīgo veselību.

Tomēr pandēmijas pieredze visiem nav bijusi vienāda. Covid-19 ir vairāk skāris neaizsargātākos cilvēkus, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkus, bezdarbniekus vai cilvēkus ar zemiem ienākumiem, cilvēkus ar invaliditāti vai veselības problēmām, cilvēkus attālos reģionos, bēgļus un migrantus vai etnisko minoritāšu pārstāvjus, kuri jau ir saskārušies ar grūtībām un kuriem, iespējams, nav stabilas atbalsta sistēmas, kas palīdzētu viņiem pārvarēt šos grūtos laikus. Lai gan pieaugušo izglītība ātri reaģēja uz jauno situāciju, diemžēl šiem cilvēkiem, kuri no tās gūtu vislielāko labumu, jo īpaši pandēmijas laikā, tā bieži vien bija ierobežota, apgrūtināta vai vispār nebija pieejama.

Tā kā lielākā daļa izglītības iespēju notiek tiešsaistē, cilvēki ar nepietiekamu pieslēgumu, nepietiekamu aprīkojumu vai vājām digitālajām prasmēm, kā tas bieži bija vecāka gadagājuma cilvēku gadījumā, nevarēja piedalīties. Turklāt daudziem, kuriem bija grūtības nodrošināt ienākumus, līdzsvarot ģimenes un darba pienākumus, gandrīz nemaz neradot iespēju socializēties, mainījās prioritātes un izglītība tika atstāta novārtā.

Tāpēc ir svarīgi pārdomāt, kā pieaugušo izglītības sniedzēji līdz šim ir reaģējuši uz šo globālo ārkārtas situāciju, novērtējot ieguldītās pūles un radošumu, no vienas puses, un atzīstot ierobežojumus un nepilnības, no otras puses. Šādas pārdomas sniedz ieskatu par to, ko var darīt, lai būtu labāk sagatavoti, lai panāktu iekļaujošāku pieaugušo izglītību, kas labāk reaģētu uz izglītojamo vajadzībām jebkurās krīzēs, kas var rasties nākotnē.

Kipras gadījums:

Kiprā dažādi pieaugušo izglītības sniedzēji reaģēja uz COVID-19 pandēmiju ar dažādām iniciatīvām:

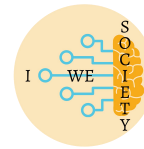
Formālā izglītība: Lielākā daļa universitāšu un koledžu ātri pielāgojās pandēmijas sākumam, turpinot savu darbību un pārejot uz e-mācībām, jauktām mācībām, ar dažiem izņēmumiem, kur bija atļautas klātienē mācības.

Kipras Jaunatnes padome (ONEK): [ONEK](#) ir pusvaldību iestāde, kas koncentrējas uz darbu ar jaunatni un sniedz jauniešiem paredzētus pakalpojumus, piemēram, konsultācijas, brīvprātīgo darbu un finansētas izglītības iespējas, radošas telpas un informāciju. Ņemot vērā pandēmiju, organizācija apkopoja visus savus pakalpojumus, kas varētu atbalstīt jauniešus šajos grūtajos laikos, mājas [lapā](#). Tajā atrodama informācija par to, kā rīkoties tiešsaistes intervijās ar iespēju tiešsaistē tikt ar speciālistu, video par orientēšanos patiesās un viltus ziņās sociālajos plašsaziņas līdzekļos, kontakti psiholoģiskā atbalsta sniegšanai, iespējas piedalīties konkursos un izaicinājumos un informācija par COVID-19. Turklāt projekts ReOVer20 attiecas uz izmēģinājuma pasākumu, programmu vai aktivitāšu finansēšanu ar mērķi reaģēt uz pandēmijas sekām.

Pieaugušo izglītības centri (Epimorfotika Kentra): Pieaugušo izglītības centri ir Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes ministrijas pakļautībā, un tie piedāvā dažādus starpdisciplinārus kursus, kas galvenokārt vērsti uz svešvalodu, mākslas un amatniecības, kultūras programmu, veselības un citu vispārējas nozīmes jautājumu mācīšanu, kā arī uz profesionālo un profesionālo prasmju apguvi. Pandēmijas laikā pēc ministrijas lēmuma tās pārtrauca savu darbību. Tikai dažos gadījumos pēc pasniedzēja personīgas iniciatīvas un pasākumiem dažas nodarbības tika pārceltas uz tiešsaisti.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ KA2 stratēģiskā partnerība Nr.2020-1-LV01-KA227-ADU-094488 "I. Mēs sabiedrība"

Kipras Trešā vecuma novērošanas centrs (Paratiritirio Tritis Ilikias): Kipras Trešā vecuma observatorija ir NVO, kas veicina veselīgu un aktīvu novecošanu. Tajā darbojas atvērta struktūra vecāka gadagājuma cilvēkiem, kas nodrošina dažādas terapeitiskas un atpūtas programmas, piemēram, fiziskās nodarbības, ergoterapiju, mūzikas terapiju, drāmas terapiju, grupu nodarbības, āra aktivitātes, spēles, konstrukciju veidošanu, izmantojot tematiskās vienības, psihologa iknedēļas uzraudzību un citas. Pandēmijas laikā centrs uz kādu laiku pārtrauca savu darbību. Tomēr saņēmējiem, kuri bija īpaši neaizsargāti un kuriem draudēja izolācija, tika organizēti daži semināri par digitālo prasmju pamatiem un digitālo saziņas līdzekļu izmantošanu.

Pārdomājot, kā pieaugušo izglītības sniedzēji Kiprā reaģēja uz globālo pandēmiju, redzam, ka, lai gan ir bijušas dažas iniciatīvas, ir daudz iespēju uzlabojumiem. Papildus digitālajiem rīkiem ir jāizpēta arī citas metodikas un pielāgojumi, lai nodrošinātu to personu iekļaušanu, kuras, iespējams, nevar izmantot digitālās tehnoloģijas. Pētījumi par citās valstīs paveikto ir svarīgi, lai apmainītos ar labu praksi un optimizētu pieaugušo izglītību Kiprā.

Maria Mavronicola
Eurosucces Consulting

COVID-19 IZRAISĪTĀS PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS PROBLĒMAS UNGĀRIJĀ

COVID-19 pandēmijas situācija mainīja mūsu dzīvi daudzās jomās. Izglītības sistēmas visā pasaulē saskārās ar nopietnām problēmām. Izglītības jomā no pandēmijas var gūt daudzas mācības, taču izglītības sistēmu atšķirības rada atšķirīgus secinājumus.

Ungārijā COVID-19 pirmā viļņa laikā visas skolas tika slēgtas 2020.gada 16.martā līdz mācību gada beigām (15. jūnijā). Skolām dažu dienu laikā bija jāpāriet no tradicionālās klātienes izglītības uz tālmācību un mācībām tiešsaistē. Skolām un skolotājiem dažu dienu laikā bija jāatrod piemērota tiešsaistes izglītības platforma, jāizveido digitālā mācību programma, jānodrošina digitālais aprīkojums un jāpārskata vērtēšanas formas. Izglītības sistēmas, tostarp skolu un skolotāju, nesagatavotības dēļ pāreju uz attālināto izglītību pavadīja daudzas problēmas.

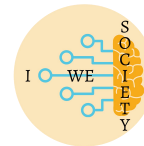
Pieaugušo izglītības situācija ir vieglāka nekā pamatzglītībā vai vidējā izglītībā, jo vēl pirms COVID-19 daudzosursos tika izmantota tiešsaistes izglītība vai tiešsaistes rīki. Skolām un izglītības iestādēm, kurām jau bija pieredze ar tiešsaistes kursiem, bija vieglāk pārņemt metodes citam projektam, jo tās bija pazīstamas ar tiešsaistes rīkiem. Galvenā problēma bija tā, ka bija skolotāji/ pasniedzēji, kuriem nebija pieredzes ar tiešsaistes programmām/platformām, piemēram, Zoom, Google Meet, Skype, Classroom u.c.. Tā bija ātra maiņa bez sagatavošanās laika, tāpēc cilvēkiem bija jābūt elastīgiem un ātri jāapgūst jaunas metodes, lai varētu turpināt mācīt/apmācīt.

Lielākā tiešsaistes izglītības problēma Ungārijā bija tehnisko iespēju trūkums. Ir daudz reģionu vai nelabvēlīgu reģionu, kur skolotājiem/skolēniem nebija interneta piekļuves mājās, kā arī viņiem nebija tehniskā aprīkojuma, piemēram, personālā datora, klēpjatora u. tml. Bez šīm lietām tiešsaistes izglītība nav iespējama. Vēl viena problēma ir tā, ka nelabvēlīgajos reģionos bibliotēkas un citas sociālās iestādes nodrošina iedzīvotājiem internetu un personālos datorus, bet pandēmijas laikā šāda veida iestādes ir slēgtas.

Liela nozīme bija ģimeņu ieguldījumiem iekārtās. Daudzās ģimenēs mājās bija vecāki un vairāki bērni, kas arī radīja problēmas, jo ne visiem vienlaicīgi bija pieejams dators. Bija ģimenes, kurās vecāki palika mājas birojā, bet viņiem visu dienu bija jāizmanto savas ierīces, un viņiem nebija iespējas iegādāties bērniem jaunas ierīces tiešsaistes izglītībai.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ KA2 stratēģiskā partnerība Nr.2020-1-LV01-KA227-ADU-094488 "I. Mēs sabiedrība"

Bija noderīgi, ka ģimenēm, kuru bērns piedalījās tālmācībā, pēc tam varēja saņemt interneta abonēšanas maksas atmaksu. Tomēr šis atbalsts nerasniedza nelabvēlīgākā situācijā esošās ģimenes, kurām nebija ikmēneša abonementa, bet tikai priekšapmaksas abonements. Liels atbalsts bija arī tas, ka dažas skolas un iestādes uz dažiem mēnešiem nodrošināja skolēniem klēpj datorus uz mājām.

COVID-19 laikā Ekocentram bija šāda pieredze saistībā ar pieaugušo kursiem. Atkarībā no mērķa grupas un paša kursa tika īstenoti trīs iespējamie veidi:

- Ir iespējama tiešsaistes izglītība - mācību materiāli ir pieejami tiešsaistē, dalībniekiem ir pieejams internets un tehniskais aprīkojums, lai individuāli sekotu kursiem, viņi var izmantot tiešsaistes rīkus, pašnovērtējuma uzdevumus, lai sevi novērtētu.
- Jauktā izglītība - mācību materiāli ir pieejami tiešsaistē, dalībniekiem ir pieejams internets un tehniskais aprīkojums. Dalībnieki nevar mācīties individuāli, viņiem ir vajadzīgi pasniedzēji/skolotāji/skolotāji. Klātienē nodarbību vietā tiek nodrošinātas tiešsaistes tikšanās, pasniedzēji ir pieejami tiešsaistē, un viņi ir gatavi palīdzēt mācību procesā.
- Uz laiku atcelti kursi - dalībnieki nespēj strādāt tiešsaistē, viņiem nav interneta iespēju vai tehniskā aprīkojuma, vai arī mērķa grupa ir īpaša, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēki, kuriem nav IT prasmju, lai turpinātu kursu tiešsaistē.